

Milli Məclis komitələrinin birgə iclasında 2026-cı ilin dövlət büdcəsinin layihəsinə baxılıb

Noyabrın 12-də Milli Məclisin Gənclər və idman, İctimai birliklər və dini qurumlar, Mədəniyyət komitələrinin birgə iclasında "Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsi haqqında" qanun layihəsi birinci oxunuşda müzakirəyə çıxarılıb.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsindən verilən məlumata görə, iclası açan Milli Məclis Sədrinin müavini Rafael Hüseynov ölkəmizin növbəti il üçün dövlət büdcəsində əvvəlki illərlə müqayisədə hər bir sahədə artımın olduğunu diqqətə çatdırıb. O, mədəniyyət, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti, ictimai birliklər, dini qurumlar və digər əlaqədar sahələr üzrə növbəti ilin dövlət büdcəsində müvafiq maliyyə təminatının nəzərdə tutulduğunu və bu sahələrin daim dövlətin diqqət mərkəzində olduğunu bildirib, 2026-cı ilin dövlət büdcəsinin ölkənin yüksək templərlə inkişafını təmin edəcəyini, dövlətin, xalqın mənafeyinə uyğun olduğunu vurğulayıb.

Sonra maliyyə nazirinin müavini Himalay Məmişov "Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsi haqqında" qanun layihəsi barədə məlumatı təqdim edib. Qeyd olunub ki, 2026-cı ilin dövlət büdcəsinin xərcləri 41,7 milyard manat həcmində proqnozlaşdırılır. Bu, cari illə müqayisədə 296 milyon manat və ya 0,7 faiz, ötən illə müqayisədə isə 4 milyard manat və ya 10,6 faiz çoxdur.

Nazir müavini ölkəmizdə mədəniyyət və incəsənətin inkişafının, mədəni irsin təbliğinin və milli-mənəvi dəyərlərin qorunmasının, habelə yaradıcı gəncliyin formalaşdırılmasının Azərbaycan Prezidentinin məqsədyönlü siyasətinin əsas istiqamətlərindən olduğunu bildirib. Diqqətə çatdırılıb ki, 2026-cı ildə mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər tədbirlər üçün 632 milyon manat vəsait nəzərdə tutulur. Bu, keçən illə müqayisədə 135 milyon manat və 27 faiz, cari illə müqayisədə isə 10 milyon manat və ya 1,6 faiz çoxdur. Son 5 ildə bu istiqamətə ayrılan vəsait 227 milyon manat və ya 56 faiz artıb. Qeyd olunub ki, növbəti il üçün ayrılan vəsaitin 241 milyon manatı mədəniyyət və incəsənət sahəsində fəaliyyətin, 78,7 milyon manatı televiziya, radio və nəşriyyat tədbirlərinin, 50 milyon manatı bədən tərbiyəsi və gənclər siyasəti tədbirlərinin, 22,8 milyon manatı yaradıcı ittifaq, cəmiyyət və dini tədbirlərin maliyyələşdirilməsinə sərf olunacaq.

Sonra Himalay Məmişov dövlət büdcəsi xərclərinin maliyyə təminatı ilə bağlı göstəricilər barədə məlumat

verib. O bildirib ki, növbəti il üçün dövlət büdcəsi xərclərinin 92,6 faizi və ya 38,6 milyard manatı büdcənin gəlirləri, 7,4 faizi və ya 3,1 milyard manatı isə onun kəsinin maliyyələşdirilməsi üçün cəlb ediləcək vəsaitlər hesabına təmin olunacaq. Dövlət büdcəsinin gəlirləri cari illə müqayisədə 253 milyon manat və ya 0,7 faiz, ötən ilin icra göstəricisi ilə müqayisədə isə 1,4 milyard manat və ya 3,9 faiz çox olacaq. Gəlirlərin 22,2 milyard manatı və ya 57,5 faizi qeyri-neft sektoru üzrə daxilolmalar hesabına reallaşacaq. Növbəti il neft-qaz sektorundan məcmu gəlirlər 16,4 milyard manat proqnozlaşdırılır. 2026-cı il üçün dövlət büdcəsi kəsinin yuxarı həddi 3,1 milyard olmaqla, ümumi daxili məhsulun 2,3 faizinə bərabərdir.

Nazir müavini 2026-cı il üçün dövlət və icmal büdcələri layihələrinin dövlət başçısı tərəfindən müəyyən edilmiş prioritetlərin maliyyələşdirilməsi, dövlətimizin hərtərəfli inkişafı üçün maliyyə təminatının formalaşdırıldığını söyləyib.

Sonra iclasda Hesablama Palatasının sədr müavini Nəsir Sadıqov çıxış edərək Palatanın rəyini təqdim edib. O bildirib ki, rəy 2026-cı il üçün dövlət büdcəsinə dair qanun layihəsinin mövcud qanunvericilik aktlarına uyğunluğu, nəzərdə tutulmuş dövlət büdcəsinin gəlirləri və xərcləri, büdcə kəsinin proqnoz göstəricilərinin düzgünlüyü və tamlığı, həmçinin bu göstəricilərin əsas makroiqtisadi parametrlərə və ölkənin strateji sənədlərinə uyğunluğu barədə ölkənin ali audit orqanının mövqeyini ifadə edir. Qeyd olunub ki, dövlət maliyyəsinin idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, beynəlxalq təcrübəyə uyğunluğunun təmin olunması dövlət büdcəsinin gəlir və xərclərinin uçotunun düzgün aparılması istiqamətində Hesablama Palatasının əvvəlki rəylərində göstərilmiş əksər məsələlər büdcə zərfində nəzərə alınıb. Bildirilib ki, 2026-cı ilin dövlət büdcəsinin layihəsi "Büdcə sismemi haqqında" qanunun müəyyən etdiyi tələblərə uyğun hazırlanıb. Hesablama Palatası tərəfindən qanun layihəsinə daxil edilmiş göstəricilər maddələr üzrə təhlil edilib, bəzi maddələr üzrə təkmilləşdirmələrin aparılması məqsədmüvafiq hesab olunub. Qeyd edilib ki, növbəti ilin baza ssenarisində olan proqnozlarda ölkə iqtisadiyyatında əlverişli makroiqtisadi mühitin müşahidə ediləcəyi, o cümlədən iqtisadiyyatda real artımın, məqbul inflyasiyanın, cari əməliyyatlar balansında profisitinin və sabit məzənnənin müşahidə olunacağı gözlənilir.

Nəsir Sadıqov deyib ki, dövlət büdcəsinin layihəsi ilə birlikdə təqim olunmuş izahata əsasən, "Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı il

lərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"nın icrası 2026-cı ilin dövlət büdcəsi layihəsində diqqət mərkəzində saxlanılıb. Büdcə zərfində "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər"in və "Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"nın icrası üçün maliyyə təminatının yaradılması və ortamüddətli büdcə dövrü üçün öz aktuallığını qoruduğu qeyd olunur. Büdcə sənədləşməsində strategiya üzrə nəzərdə tutulmuş tədbirlərin maliyyə təminatının 620 milyon manat olacağı, "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı" üzrə isə 3,5 milyard manat proqnozlaşdırıldığı göstərilir. Növbəti ildə strategiyanın tədbirlərinə cəmi 4,1 milyard manat nəzərdə tutulub.

Daha sonra iqtisadiyyat nazirinin müavini Səməd Bəşirli çıxış edərək büdcə layihəsinin formalaşdığı iqtisadi şərait barədə məlumat verib. O vurğulayıb ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən məqsədyönlü iqtisadi islahatlar milli iqtisadiyyatın davamlı inkişafını təmin edib, rəqabət qabiliyyətini artırıb və qeyri-neft sektorunun payını genişləndirib. Ölkəmiz tərəfindən uğurla icra olunan qlobal enerji və nəqliyyat layihələri Azərbaycanın regionda strateji mövqeyə malik aparıcı ölkə statusunu daha da möhkəmləndirib.

Səməd Bəşirli bildirib ki, müzakirəyə təqdim olunan 2026-cı ilin dövlət büdcəsi layihəsi qarşıya qoyulan strateji vəzifələri əks etdirir və ölkənin sosial-iqtisadi imkanlarının reallaşdırılmasına xidmət edir. Büdcə zərfi vətəndaşların rifahının yüksəldilməsini, mədəniyyət, idman və ictimai institutların fəaliyyətinin dəstəklənməsini, həmçinin iqtisadi artımın davamlılığını təmin edən tədbirlərin maliyyələşdirilməsini nəzərdə tutur.

İclasda parlamentin komitə sədrləri çıxış edərək 2026-cı ilin dövlət büdcəsinin əsas göstəricilərini müsbət qiymətləndiriblər, bir sıra məsələlərlə bağlı fikirlərini bölüşüblər, qeyd və təkliflərini irəli sürüblər.

Mədəniyyət komitəsinin sədri Polad Bülbüloğlu çıxışında mədəniyyət sahəsi üzrə büdcə göstəricilərini və artımları müsbət qiymətləndirib. O, mədəni-tarixi abidələrin qorunması və bərpası istiqamətində görülən işlərin vacibliyini, həmçinin milli kinematografiyaya dövlət dəstəyinin əhəmiyyətini vurğulayıb.

İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Fazil Mustafa bildirib ki, 2026-cı ilin dövlət büdcəsində mədəniyyət, informasiya, ictimai birliklər, dini qurumlar və siyasi partiyalarla bağlı nəzərdə tutulan vəsaitlərdə

önəmli artımlar nəzərdə tutulub. O bu vəsaitlərin məqsədyönlü şəkildə, şəffaf formada istifadəsi ilə bağlı fikirlərini bölüşüb.

Komitə sədri qeyd edib ki, bu il dövlət büdcəsindən siyasi partiyalara 6 milyon manat, dini icmaların fəaliyyəti və dini tədbirlərlə bağlı xərclərə, ümumilikdə, 239,3 milyon manat, diasporla iş və xaricdə təşkilatlanma məsələlərinə 7,1 milyon manat, qeyri-hökumət təşkilatlarına və vətəndaş cəmiyyəti məsələlərinə isə 10,4 milyon manat vəsait ayrılması nəzərdə tutulur. O bildirib ki, 2026-cı ilin büdcəsi təkcə mədəniyyət və informasiya sektorunun deyil, həm də vətəndaş cəmiyyətinin, siyasi plüralizmin və dini-mənəvi sabitliyin möhkəmlənməsinə xidmət edir.

Milli Məclisin Gənclər və idman komitəsinin sədri Şahin İsmayılov bildirib ki, gənclər və idman sahəsi üzrə növbəti ildə 50 milyon manat vəsait nəzərdə tutulub. O qeyd edib ki, növbəti ilin büdcə zərfində ilk dəfə olaraq Gənclər və İdman Nazirliyi tabeliyində Milli İdman Tibb və Reabilitasiya İnstitutu publik hüquqi şəxs kimi maliyyə dəstəyi alacaq. Komitə sədri, ümumilikdə, gənclər və idman sahəsinin funksional fəaliyyətinin təmin olunması üçün kifayət qədər maliyyə resursu nəzərdə tutulduğunu vurğulayıb.

Müzakirələrdə Mədəniyyət komitəsi sədrinin müavini Günay Əfəndiyeva, İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsi sədrinin müavini Sahib Ahyev, deputatlar Elnarə Akiyeva, Ceyhun Məmmədov və Vüqar İskəndərov çıxış ediblər, öz fikirlərini və bəzi qeydlərini bildiriblər.

Mədəniyyət nazirinin müavini Fərid Cəfərov, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi sədrinin müavini Gündüz İsmayılov, gənclər və idman nazirinin müavini İndira Hacıyeva və maliyyə nazirinin müavini Himalay Məmişov çıxışlarda qaldırılan məsələlərə aydınlıq gətiriblər, sualları cavablandırıblar.

Bildirilib ki, 2026-cı ilin dövlət büdcəsi layihəsində mədəniyyət, gənclər və idman sahələrinin inkişafına, yaradıcılıq kollektivlərinin, teatrın, muzeylərin və digər mədəniyyət müəssisələrinin fəaliyyətinin dəstəklənməsinə, o cümlədən milli kino sənayesinin maliyyələşməsinə xüsusi diqqət yetirilib. Bu məqsədlə ayrılacaq vəsaitlər həm mövcud layihələrin davamına, həm də yeni təşəbbüslərin reallaşdırılmasına yönəldiləcək.

Müzakirələrin sonunda "Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsi haqqında" qanun layihəsi birinci oxunuşda Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

"Azərbaycan"